

METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM
generálne riaditeľstvo
Ševčenkova 11, 850 05 Bratislava

Program kontinuálneho vzdelávania

Uplatňovanie nových stratégií a metód pri rozvoji jazykovej zručnosti počúvania vo vyučovaní cudzieho jazyka

Mgr. Kamila Jandzíková, PhD.
generálna riaditeľka
Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava

Názov vzdelávacieho programu:

Uplatňovanie nových stratégií a metód pri rozvoji jazykovej zručnosti počúvania vo vyučovaní cudzieho jazyka

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Východiskovými dokumentmi pri tvorbe vzdelávacieho programu - jeho cieľa, špecifických cieľov, obsahu, metód a foriem, sú:

- dokumenty ISCED 2 a ISCED 3,
- Spoločný európsky referenčný rámec pre cudzie jazyky (SERR),
- správy o výsledkoch EČ a PFIČ MS 2012, 2013, 2014,
- správy o výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti vybraných základných a stredných škôl a gymnázií,
- záujem učiteľov základných a stredných škôl o vzdelávanie s uvedenou problematikou vyplývajúci z analýzy vzdelávacích potrieb pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov z centrálného informačného systému MPC.

Cudzí jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Osvojenie si cudzieho jazyka pomáha žiakovi prekonať bariéry, a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce. Úspešnosť jazykového vzdelávania závisí aj od toho, do akej miery sa jazyková kultúra žiakov stane predmetom záujmu aj všetkých ostatných oblastí vzdelávania. Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky sa pri používaní a učení sa jazyka rozvíja celý rad kompetencií. Učiaci sa využíva všeobecné kompetencie, ale aj celý rad komunikačných jazykových kompetencií, zapája sa do rečových činností, v rámci ktorých prijíma a vytvára texty vo vzťahu k témam z konkrétnych i abstraktných oblastí. Na uskutočnenie komunikačného zámeru sa vyžaduje komunikatívne správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Komunikatívne kompetencie zahŕňajú aj komunikačné zručnosti, ktoré sa navzájom dopĺňajú (ide o integrované zručnosti). Aby učiaci sa mohol komunikovať v prvom rade musí rozumieť počutému. Preto počúvanie s porozumením je prvým predpokladom komunikácie. Podľa SERR žiak na úrovni B2 dokáže pochopiť prejav ako celok, tému a hlavnú myšlienku, špecifické informácie, dokáže rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných, rozlíšiť hovoriacich, ich názory a stanoviská, rečové prejavy informatívneho charakteru, oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy, pokyny, upozornenia, rady, autentické dialógy, prejavy naratívneho charakteru, podstatné informácie v prednáškach, referátoch, diskusiách, podstatné informácie z rozhlasových a televíznych správ, dokumentárnych filmov, odhadnúť postoje, názory a nálady hovoriacich. Preto učiteľia cudzích jazykov by mali byť dostatočne erudovaní, aby vedeli využiť okrem učebnicových nahrávok aj autentické a dokázali s nimi pracovať.

Z uvedených správ sme zistili, že počúvanie s porozumením robí žiakom stále problémy. Z nami pozorovaných vyučovacích hodín sme zistili, že učiteľia cudzieho jazyka majú medzery hlavne pri nácviku počúvania s porozumením. Na vyučovacích hodinách používajú hlavne nahrávky k učebniciam. Absentujú najmä autentické ukážky: rozhlasové a televízne správy, segmenty filmov a pod. Učiteľia sa zameriavajú najmä na úlohy zamerané na nižšie myšlienkové operácie, chýbajú úlohy zamerané na vyššie kognitívne funkcie. Navyše učiteľia z praxe prejavujú každoročne záujem o takýto druh vzdelávania.

Druh kontinuálneho vzdelávania:

aktualizačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania:

kombinovaná (24 hodín prezenčnou formou a 6 hodín dištančnou formou)

Ciele vzdelávacieho programu:

Hlavný cieľ: Aktualizovať a udržať profesijné kompetencie pedagogických zamestnancov potrebné na efektívne vyučovanie jazykovej spôsobilosti počúvania s porozumením v cudzom jazyku v zmysle záväzných pedagogických dokumentov ŠVP – ISCED 2 a ISCED 3.

Špecifické ciele:

- rozšíriť vedomosti o zručnostiach a stratégiách počúvania;
- rozšíriť vedomosti o využití počúvania s porozumením vo vyučovacom procese;
- prehĺbiť poznatky o druhoch textov/nahrávok;
- prehĺbiť poznatky o čiastkových zručnostiach v rámci počúvania s porozumením;
- rozvíjať spôsobilosť implementovať aktualizované poznatky a získané zručnosti v poznávaní potrieb žiakov v oblasti počúvania s porozumením;
- prehĺbiť schopnosť aplikovať najnovšie vedecké poznatky z oblasti stratégií pri rozvoji jazykovej zručnosti počúvania vo vyučovaní cudzieho jazyka.

Obsah vzdelávacieho programu:

Tematický celok	Forma	Rozsah v hod.
1. Platné pedagogické dokumenty. Európske dokumenty <ul style="list-style-type: none"> - Spoločný európsky referenčný rámec pre cudzie jazyky (SERR). Rozvoj všeobecných a jazykových kompetencií - Jazykové kompetencie učiaceho sa na úrovniach A2, B1, B2 a C1 Spoločenského európskeho referenčného rámca. - Jazyková diverzifikácia a učebné plány. - Učebné úlohy a ich miesto vo vyučovaní. 	prezenčná	4 1 1 1 1
2. Komunikácia a jazyk <ul style="list-style-type: none"> - Počúvanie ako súčasť komunikácie - Spôsobilosť počúvania s porozumením - Vzťah počúvania k hovoreniu a vzťah počúvania k čítaniu - Počúvanie verzus čítanie 	prezenčná	4 1 1 1 1
3. Hovorená angličtina <ul style="list-style-type: none"> - Charakteristické črty hovorených textov. Fonologická modifikácia - Počúvanie a počúvanie s porozumením - Výber autentických nahrávok a ich náročnosť - Praktické cvičenia/workshopy a výber vhodných autentických nahrávok a určenie ich úrovne podľa škály SERR 	prezenčná	8 1 1 2 2 2

<p>Zadanie dištančnej úlohy č. 1: Navrhnuť päť aktivít na rozvoj počúvania využitelných vo vyučovacom procese.</p> <p>Výstup z dištančnej úlohy č. 1: Spracovaný návrh piatich aktivít na rozvoj počúvania využitelných vo vyučovacom procese, rozsah 2 - 3 normostrany, formát A4 v elektronickej podobe (textový editor).</p>	dištančná	4
<p>4. Stratégie pri nácviku počúvania s porozumením</p> <ul style="list-style-type: none"> - Typy úloh vhodných na nácvik počúvania s porozumením a ich náročnosť - Ako pripravovať vlastné úlohy na počúvanie s porozumením - Vyučovacia jednotka zameraná na počúvanie s porozumením a jej 4 fázy (warm-up, while listening, post-listening, follow-up) - Príklady dobrej a zlej praxe - Praktické cvičenia/workshopy na tvorbu rôznych typov úloh zameraných na všetky čiastkové zručnosti <p>Zadanie dištančnej úlohy č. 2: Navrhnuť tri rôzne typy úloh k autentickej nahrávke na rozvoj počúvania s porozumením využitelných vo vyučovacom procese.</p> <p>Výstup z dištančnej úlohy č. 2: Spracovaný návrh troch rôznych typov úloh k autentickej nahrávke na rozvoj počúvania s porozumením využitelných vo vyučovacom procese, rozsah 2 - 3 normostrany, formát A4 v elektronickej podobe (textový editor) + nahrávky vo formáte MP3.</p>	prezenčná	8 1 1 2 2 2
<p>Spolu</p>	Prezenčne Dištančne	24 6
<p>Spolu celkom</p>		30

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu má kompetencie implementovať nadobudnuté aktuálne poznatky a praktické zručnosti v oblasti rozvoja špecifických jazykových kompetencií v cudzom jazyku. Pozná druhy textov/nahrávok a dokáže určiť ich úroveň podľa stupnice deskriptorov Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Dokáže vytvoriť rôzne typy úloh na počúvanie s porozumením, ktoré korešpondujú s jazykovou úrovňou jeho žiakov a sú zamerané na všetky čiastkové zručnosti. Vie vytvoriť projekt vyučovacej hodiny so zameraním na nácvik počúvania s porozumením s použitím vhodných stratégií a metód.

Rozsah vzdelávacieho programu:

Celkom 30 hodín, z toho 24 hodín prezenčne a 6 hodín dištančne

Trvanie vzdelávacieho programu:

Najviac 10 mesiacov od začiatku vzdelávania

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ

Podkategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy),
- učiteľ jazykovej školy,
- učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie.

Kariérový stupeň:

- samostatný pedagogický zamestnanec,
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

Kariérová pozícia: -

Vyučovací predmet:

- cudzí jazyk

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Na kontinuálne vzdelávanie bude zaradený pedagogický zamestnanec v uvedenej kategórii, podkategórii a kariérovom stupni, ktorý spĺňa kvalifikačný predpoklad vzdelania na vyučovanie cudzieho jazyka v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorý má absolvovaných aspoň šesť mesiacov pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Spôsob prihlasovania:

Písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom. Riaditeľ školy na prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kategórie alebo podkategórie. Riaditeľovi školy potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Spôsob preukázania k cieľovej skupine:

Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kategórie alebo podkategórie, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania:

Aktualizačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred lektorom a účastníkmi vzdelávania.

Požiadavky na ukončovanie vzdelávania:

1. Účasť najmenej 80 % z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania.
2. Spracovanie a odovzdanie úloh z dištančnej formy vzdelávania.
3. Záverečná prezentácia ktorá obsahuje:
  - a) Projekt jednej vyučovacej jednotky na vybranú tému zameranej na rozvoj receptívnej spôsobilosti počúvania s porozumením obsahujúcej aktivity pred počúvaním, aktivity počas počúvania a aktivity po počúvaní. Model vyučovacej jednotky je spracovaný v kompletnej štruktúre (názov tematického celku, učivo vymedzené obsahovým a výkonovým štandardom, jasne formulované ciele, ktoré sú v súlade so základnými pedagogickými dokumentmi, učebné zdroje, vyučovacie metódy, scenár vyučovacieho bloku).
  - b) Autoevalváciu zrealizovaného projektu vyučovacej jednotky a námety na jeho korekciu.

Prezentácia bude spracovaná v elektronickej forme formou prezentačného softvéru, v rozsahu minimálne 10 snímok. Súčasťou prezentácie sú nahrávky vo formáte MP3.

Personálne zabezpečenie vzdelávacieho programu:**Garanti:**

Mgr. Mária Marciová, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou, s aprobáciou anglický jazyk a ruský jazyk, Metodicko-pedagogické centrum, regionálne pracovisko, T. Ševčenka 11, 080 20 Prešov.

Mgr. Ľubica Korečková, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou, s aprobáciou nemecký jazyk a slovenský jazyk, Metodicko-pedagogické centrum, detašované pracovisko, Južná trieda 10, 04001 Košice.

Garanti spĺňajú kvalifikačné predpoklady v súlade s § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Lektori:

Učiteľia pre kontinuálne vzdelávanie s aprobáciou cudzí jazyk, vysokoškolskí učiteľia, učiteľia cudzieho jazyka s druhou atestáciou.

Lektori musia spĺňať podmienky čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Finančné, materiálne zabezpečenie:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z prostriedkov rozpočtu MPC. Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Technické a informačné zabezpečenie:

- notebook s pripojením na internet, dataprojektor, CD prehrávač;
- prezentačné vybavenie: tabuľa, flipchartový papier, fixky,
- učebné zdroje: literatúra k jednotlivým modulom a témam a texty/nahrávky budú účastníkom odporúčané lektormi vzdelávania.

Návrh počtu kreditov:

Spolu 8 kreditov, z toho 6 kreditov za rozsah vzdelávania a 2 kredity za spôsob ukončenia vzdelávania.